

Fælles handlekraft og modstandskraft *gennem* social innovation

I Danmark og resten af Europa stiger behovet for demokratisk involvering, innovationskraft og resiliens. Gennem Akademiets fællesskab bidrager vi til at sikre bedre betingelser for samfundets kollektive handlekraft og nye fælles løsninger.

AKADEMIETS GENERALFORSAMLING DEN 20. MAJ 2026

Danmark og Europa har brug for social innovation. De aktuelle sikkerhedstrusler fra både Øst og Vest øger behovet for resiliens - beredskabsmæssigt såvel som demokratisk. Over hele Europa falder innovationskraften, og vi mangler fortsat klare planer for den grønne og digitale omstilling, ikke mindst set i lyset af AI's vildtvoksende udvikling.

Social innovation er som tilgang til samfundsforandring uovertruffen i at styrke adgang, deltagelse, samhørighed og et levende demokrati. Se blot på de store, fælles bevægelser, der er fundamentet for vores velfærdssamfund i dag. Men der er brug for, at vi genfinder vores fælles mod og vilje til at skabe fremtidens velfærdssamfund med behov for både øget innovationskraft og resiliens.

Derfor har Akademiet i sin position som et fællesskab af samfundsengagerede ledere og nationalt kompetencecenter netop nu en særlig mulighed for at påvirke samfundet i en mere bæredygtig retning - økonomisk, grønt og socialt. Det gør vi gennem vores løbende arbejde blandt medlemmerne, ved at styrke evnen til social innovation i samfundet og ikke mindst i vores aktuelle arbejde med en national strategi – et

arbejde, der både åbner døre på Slotsholmen og trækker tråde til vores netværk i Europa.

Et nationalt omdrejningspunkt for social innovation

Gennem det seneste år har Akademiets arbejde med en national strategi for social innovation for alvor taget fart. Kort efter vi igangsatte indsatsen ved sidste års generalforsamling, blev en arbejdsgruppe med 12 medlemmer nedsat. Sammen har gruppen formuleret strategiens vision om styrkelse af den kollektive handlekraft funderet i tre ben – innovationskraft, demokratisk resiliens og fremtidens velfærd - og en række handlingsfelter. Sideløbende har en nedsat gruppe af forskere fra fem forskellige universiteter, Kolding Designskole og Via University College givet bidrag til strategien og ageret medudviklere.

Arbejdet henimod en national strategi har også hentet viden og inspiration fra et internationalt netværk af eksperter på området, og der er løbende sparret med vores samarbejdspartnere i EU (de øvrige nationale kompetencecentre). Parallelt er vi i gang med det brede arbejde med

at gøde jorden for en politisk forståelse og adoption af strategien, bl.a. målrettet en kommende regering.

En investering i økosystemet

I efteråret tog Akademiets bestyrelse den store beslutning at investere cirka halvdelen af Akademiets egenkapital i økosystemet omkring social innovation. Midlerne - 1 mio. kr. - blev investeret i Den Social Kapitalfonds Effekt II, der primært investerer i indsatser for langtidsledige, hjemløse og andre marginaliserede grupper. Effekt II har tilsagn for i alt 150 mio. kr. med blandt andre EIFO, PKA, Lind Foundation, Lauritzen Fonden, Gl. Skanderborg Fonden, Tryghedsgruppen og Sparekassen Sjælland-Fyn som investorer.

Med investeringen viser Akademiet vejen for andre mindre foreninger med begrænsede midler, der ønsker at investere i formål, der understøtter deres arbejde. Samtidig bliver Akademiet en del af investor boardet for Effekt II og kan dermed bringe sin faglighed til bordet ift. fondens indsatser.

Liv, landskaber og fremtidens velfærdssamfund

Igen i 2025/26 har Akademiet markeret sig på flere store forandringsdagsordner. I efteråret udkom arbejdsgruppen Mobilisering til Velfærd med publikationen "Det velfærdssamfund, vi gerne vil give videre." Her der argumenterer gruppen for nødvendigheden af en ny velfærdsforståelse med respekt for alt liv inden for de planetære grænser. Med konkrete cases og tre pejlemærker for at arbejde for et mere bæredygtigt velfærdssamfund stemplede gruppen ind i debatten op til kommunalvalget, og til efterårets lab i Aarhus arbejdede vi med at omsætte velfærdsforståelsen til egne kontekster.

Forandringsdagsordnen Grøn Omstilling udmøntede sig til et konkret partnerskab Vores Landskaber, der skal skabe lokalt engagement

og ejerskab i den grønne omstilling. Med en bevilling fra Gl. Skanderborg Fonden drager vi i år ud i landet og samler lokale aktører om at skabe scenarier for deres fremtidige landskaber. Pilotforløbet er netop skudt i gang i Øster Snede, Jylland.

Også aktivismegruppen har haft et spændende år. Fra mødet med et internationalt ikon inden for bæredygtighed, Vincent Stanley fra outdoorvirksomheden Patagonia, til udgivelsen af kronikken "Tiden kalder på aktivisme: Hvad er vores ansvar som ledere" i februar.

Igen gennem året har årstemaet 2025/26 "Kunsten at forandre" præget vores arbejde og arrangementer. Til Åbent Akademi i efteråret nærrede vi alle sanser med en perlerække af samfundsengagerede kunstnere, bl.a. performancegruppen Sisters Hope. I partnerskabet Sound Mission har flere akademister udforsket, hvordan kunstneriske greb fra musik og lyd kan være med til at løse konkrete udfordringer i deres arbejde. Og sammen med KADK har vi med en Åben Akademimorgen set nærmere på, hvordan man designer et mere inkluderende samfund.

Stærke partnerskaber sætter aftryk

Håb og handlekraft nærmest dampede fra den gamle destillerihal TAP1 på Amager, da 500 mennesker samledes til Forandringskraft Festival over to kolde dage februardage. Akademiet er med i den strategiske partnerkreds bag Forandringskraft og satte sit tydelige aftryk både på Hovedscenen og i parallelsessionerne. Blandt workshops om alt fra samfundssikkerhed til digitale fællesskaber og en ny grøn oplysningstid, havde vi fuldt hus til vores to sessioner om fremtidens velfærd. Sessionerne udsprang af vores igangværende samarbejde med KL om at hjælpe kommunerne med at udvikle og afprøve nye greb i kernevelfærden.

Gennem vores partnerskab i Fremtidskoalitionen fik vi også i år mulighed for at sætte ansvaret for fremtidens generationer på den politiske

dagsorden. Blandt andet drøftede vi, hvordan EU's nye strategi for intergenerational reifærdighed kan omsættes i en dansk kontekst, og under forårets valgkamp inviterede vi folketingskandidater til at diskutere deres ansvar for fremtidige generationer.

Et bredere, stærkere fællesskab

Ved sidste års generalforsamling vedtog medlemmerne enstemmigt bestyrelsens forslag om at udvide kriterierne for medlemskab til at omfatte "lederskab af samfundsforandring".

Forslaget blev fremsat dels for at afspejle, at der er flere måder at lede samfundsforandring på, dels for at imødekomme et bredt ønske i Akademiet om større diversitet i medlemsskaren. Akademiet har siden da fået 12 nye medlemmer, hvor de nye kriterier har været gældende.

Samtidig fortsætter vi den strategiske indsats for at opbygge kapacitet til social innovation og forbinde økosystemet i hele Danmark. Således har vi det seneste år haft arrangementer, herunder to åbne masterclasses, i Aarhus, Odense, Kolding, Esbjerg og Køge. Derudover har vi holdt oplæg for bl.a. kommuner og civilsamfundsaktører rundt om i landet.

Nye fortællinger om forandring: Akademiet går forrest

I 2025 har sekretariatet påbegyndt et større undersøgelsesarbejde for at kunne dokumentere og lære af den værdi og forandring, Akademiet skubber på. Arbejdet, der er funderet i videnskabelig metode, giver os et nyt vidensgrundlag om de betingelser for forandring, Akademiet skaber, men bidrager også til et større formål: At udvikle et supplerende sprog for positiv samfundsforandring – og et opgør med impact-logikker.

I 2025 har fokus primært været på medlemmernes oplevelse af det at være medlem, både generelt og i forhold til laboratorier og Åbent Akademi. Et stort datasæt er blevet analyseret og udmøntes i tre rapporter og en række individuelle caseinterviews.

Arbejdet følges tæt af både vores internationale kolleger og i et læringsnetværk, som Akademiet har igangsat sammen med Bikubenfonden. Læringsnetværket, der består af flere forskellige organisationer fra Thoravej29, arbejder også med nye former for forandringsteorier og håber at udvikle greb til, hvordan organisationer fremadrettet kan dokumentere og uddrage læring.

Akademiet på den internationale scene

Akademiet har siden 2021 været nationalt kompetencecenter for social innovation; en rolle, der både er en international blåstempling af vores arbejde og en døråbner til beslutningstagere i Danmark. Vores stærke internationale netværk er en kilde til udveksling af ny viden og inspiration. I år har konsortiepartnerne besøgt København, vi har afholdt masterclass i de fem maksimer for social innovation, vi har været værter for en konsortium-workshop om systemforandring og været på studietur i Irland, hvor også tre akademister var med.

Vi har haft flere besøg af svenske delegationer og selv været i Norge for at dele erfaringer om Akademiets arbejde.

Sammen med vores partnere, og de øvrige nationale kompetencecentre, er vi med til at sætte aftryk på EU-systemet og den rolle, social innovation kommer til at spille efter 2027 – hvilket også får betydning for rammevilkårene i en dansk kontekst.

Nye indgange på Slotsholmen

Også herhjemme begynder vores politiske interessearbejde at give resultat, og vi mærker en ny interesse i social innovation på ministerielt niveau. I efteråret inviterede daværende ældreminister Mette Kierkegaard til møde efter at have modtaget bogen Kollektiv Handlekraft. Hun ønskede at involvere Akademiet i en ny tilgang til ældreområdet og bød kapacitetsopbygning i forestillingsevne og social innovation velkommen. Og i foråret var Anders Folmer Buhelt i Cairo for at rådgive Udenrigsministeriet og UNDP om fremtiden for DEDI – Dansk Egyptisk Dialog Institut.

Viden og kapacitet i hele samfundet

Også uden for murene på Slotsholmen vokser interessen for at forstå og anvende social innovation som tilgang. Samtidig ser vi en

brederer anerkendelse af Akademiets førende ekspertise i social innovation i et tæt felt af aktører inden for samfundsforandring, når det gælder tilrettelæggelse af ny viden på området.

Fx lancerer Akademiet sammen med Altinget kursusforløbet Samfundsinnovation og kollektiv handlekraft i efteråret 2026. I løbet af det seneste år har Akademiet afholdt godt 40 lærings-sessioner om social innovation - workshops, roundtables mv. - målrettet alle dele af samfundet; fra kommuner og erhvervsnetværk til aktivister og gymnasieelever. Det er første gang i Akademiets seksårige levetid, at vi ser en rækkevidde af den kaliber.

Gennem social innovation kan vi gøre Danmark til et mere demokratisk, innovativt og modstandsdygtigt samfund, både i sig selv og i samarbejde med vores europæiske partnere.

Højdepunkter fra året, der gik

- Generalforsamling: Beslutning om at ændre kriteriet for medlemskab fra ledelse til lederskab.
- Folkemødet
- Forandringskraft: samfundsværksted om Fremtidens Velfærd (og Forandringskraft Festival i 2026)
- SOUND Mission
- Udviklingsforløb i sekretariatet med fokus på faglighed og samarbejde med Dorthe Hove
- Fremtidskoalitionen
- Forandringsfortællinger
- NCC: National Strategi inkl. academia-gruppe, flere besøg fra partnere, studietur med deltagelse af tre medlemmer
- Åbent Akademi
- Flere arrangementer åbne for andre end medlemmer. bl.a. masterclasses i Odense og Kolding
- Læringsnetværk om aftryk på Thoravej 29
- Investering af en del af egenkapitalen i Den Sociale Kapitalfond Invest Fond II
- Samtaler med Ældreministeriet om muligt samarbejde og rådgivning
- Aftale med UM og UNDP om rådgivning ift. Dansk-Egyptisk Dialog Initiativ
- To labs, en række netværksarrangementer
- Oplæg og workshops om social innovation, forestillingsevne og langtidstænkning for organisationer
- Udgivelse af Det velfærdssamfund vi gerne vil give videre
- Arbejdsgrupper: Mobilisering til velfærd (afsluttet) Stedsbaseret velfærd, national strategi, Åbent Akademi/Årstema, Forandring og ledelse, sundhed, bæredygtig finansiering, aktivisme (afsluttet)